

SVEN NYHUS KVARTETT

Bergrosa – CD og DVD

40 ÅR MED SVEN NYHUS KVARTETT

Professor i folkemusikk, kommandør av St. Olavs Orden og spellemann Sven Nyhus fra Glåmos er en av de ytterst få kunstnere som får oppleve å bli en legende i levende live. Både som soloutøver, pedagog, folkemusikksamler og -gransker og ikke minst som leder for eget orkester har han en ubestridt status i det levende folkemusikkmiljøet og i norsk musikkliv i vid forstand.

Siden 1969 har Sven Nyhus vært aktiv med eget orkester, Sven Nyhus kvartett. Kvartetten har utgitt 15 LP- og CD-produksjoner, og deltatt i talrike fjernsynsprogrammer både i inn- og utland. Grappa har fått Spellemannprisen to ganger og er nominert flere ganger.

Denne utgivelsen er en gammeldanskavalkade som strekker seg over over fire ti-år, 30 slåtter og til sammen nesten 1,5 time med Sven Nyhus kvartett. I hovedsak er opptakene hentet fra NRKs fjernsynsarkiv. I tillegg er det opptak fra en dansefest i Sollia i Østerdalen, St. Hans-aften 2008.

Som en ekstra bonus følger det med en CD-plate, tatt opp live i Sollia den samme midtsommervelden. En dokumentasjon på at Sven Nyhus kvartett fremdeles er spill levende, etter over 40 år med gammeldans.

40 YEARS WITH SVEN NYHUS QUARTET

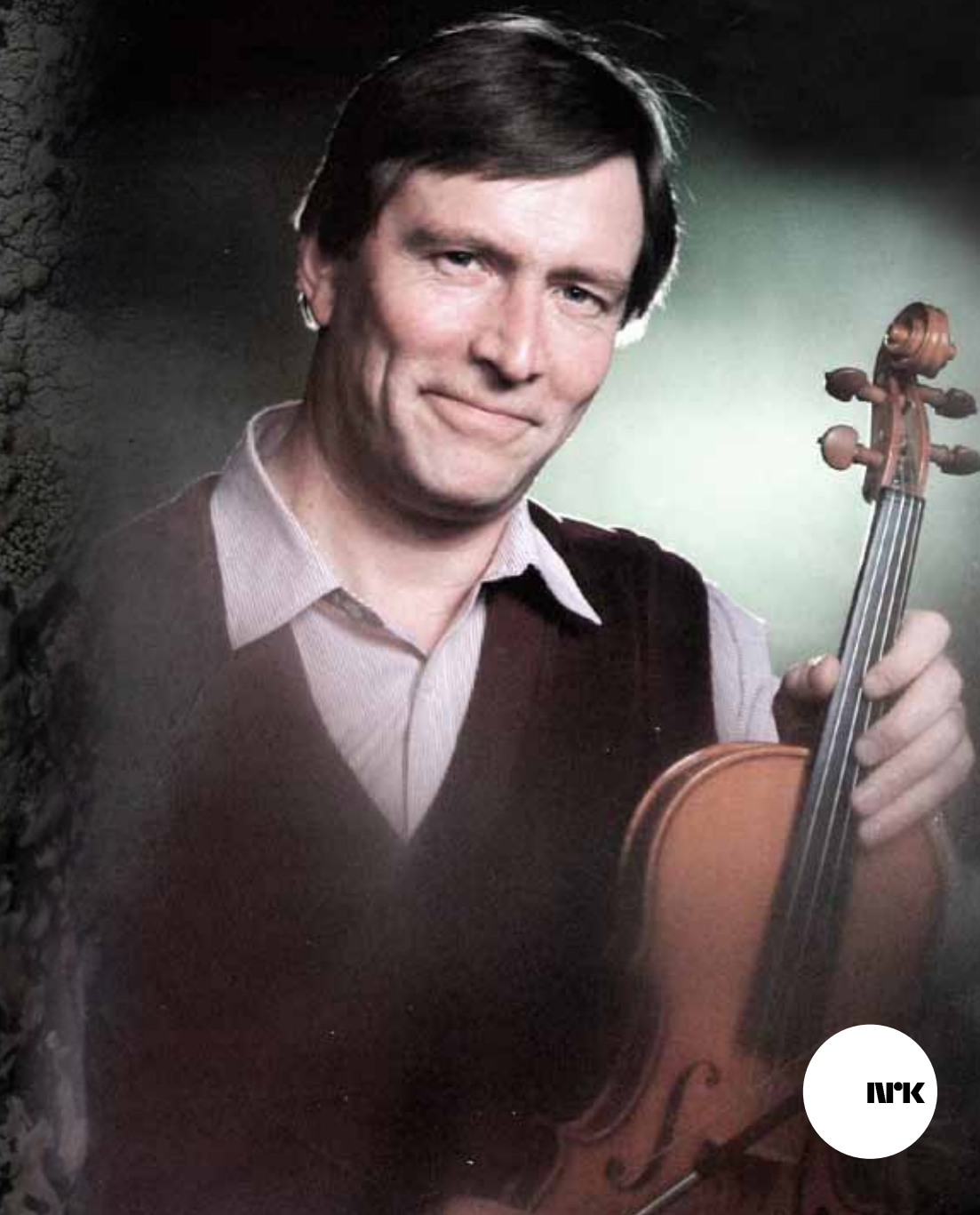
Professor of folk music and Commander of the Order of St. Olav, fiddler Sven Nyhus, of Glåmos, Norway, is one of a very few professional musicians who has become a legend in his lifetime. A solo performer, teacher, folk music collector/researcher and ensemble leader, he has attained unrivaled status among today's Norwegian folk musicians as well as among Norwegian musicians in general.

Since 1969, Sven Nyhus has been active with his own ensemble, the Sven Nyhus Quartet. The quartet has recorded 15 LPs/CDs and taken part in numerous TV programs, at home and abroad. Many of their recordings have been nominated for Spellemannprisen [Norwegian Grammy Award] and two have received the award.

This current production, a "gammeldans" cavalcade spanning over 4 decades, contains 30 tunes and in all 90 minutes with the Sven Nyhus Quartet. Most of the material is from the television archives of the Norwegian Broadcasting Corporation.

As an extra bonus – and documentation of the fact that Sven Nyhus Quartet is still thriving after more than 40 years playing for dancing – we include a CD here that was recorded at a midsummer dance in 2008, in a little hall in Sollia, in the Rondane mountain area.

DVD-format: 16:9 og 4:3

SVEN NYHUS KVARTETT

Johan Falkbergets bergroser

«Jo, det ska je sei di, Sven. Du kan tenkje di måsså i flere fargja som ha grodd fast på sten. Når nattduggen ha lagt si og de første solstriman kjem om mårrå'n – da bli det bergroser».

Det var i 1964 Johan Falkberget svarte slik på mitt spørsmål om bergroser kunne tillegges forskjellige betydninger, slik som i romanen «Den fjerde nattevakt».

Der nevner han Gunhild Bonde som en bergrose, men også en fjellplante som bærer det navnet.

Det tvetydige svaret var litt merkelig, særlig fordi også mosegrodd sten kom inn i bildet. Dikteren døde i 1967, og vi samtalte aldri mer om bergroser.

I et intervju i NRK i 1970 var jeg så uheldig å si at det var unødig å komponere slåtter fordi vi hadde mer enn nok av dem fra før. Uttalelsen var dårlig gjennomtenkt, for i 1971 hadde jeg allerede noen komposisjoner på papiret, og den første var ikke Bergrosa, men en annen vals. Den ble til på en forespørsel foran et sommerselskap som skulle finne sted på en nedlagt gård i Ski. I henvendelsen lå det et klart ønske om at jeg måtte prøve å legge inn toneganger som kunne minne om den omreisende felespilleren Karl Fant og hans slåtter. Oppdraget kom fra sambyggingen Anders Wivelstad, som hadde flyttet til Ski. Valsen ble tilegnet ham, og navnet ble «N Karl Fant på Ski».

Dette var begynnelsen på min nyskapende virksomhet.

En gammeldansbølge bryter løs

«Kan vi itt få nå'n med oss og spæll gammeldans snart?»

Spørsmålet ble stilt av bassisten Bjørn F. Holmvik på en orkesterprøve i Aulaen våren 1969.

Asmund Bjørkens orkester hadde alt satt fyr i raketten som skulle bli starten på gammeldansens heteste periode i Norden, og Oddvar Nygaards kvartett fulgte etter. På Skansen i Stockholm hadde Lindqvisterna alt tent gnisten, og det ble dannet gammeldansforeninger både her og der.

Denne kvelden slo jeg følge med Holmvik noen

kvartaler oppover gaten, for han ville vi skulle hilse på Tore Løvgreen. Han var en ung student i elektrofag, begavet trekkspiller, og bodde på hybel i Nordahl Bruns gate. Han var fra Kongsberg, og trekkspillelev av Arnt Haugen. Min musikk var han nok ukjent med, men når jeg hørte hva han ellers kunne, fikk jeg øyeblikkelig lyst til å ta opp fela. Dagen etter inviterte vi en ung trøndergitarist som viste like åpenbare evner. Det var Jan Erik Kongshaug, da allerede kjent fra både gammeldans og jazz.

Dermed var vi fulltallig – Sven Nyhus kvartett.

Allerede den 21. juni i 1969 gikk vår første radiosending på luften, og i de følgende månedene jobbet vi med repertoar for å ha nok til å fylle oppdragene som strømmet på.

I den første tiden spilte vi danser og slåtter fra repertoaret jeg hadde hjemmefra, polser som Dalakopa, Sven Pålsa-leken, Karolina Wicklund, Skott-Ola, Ola Elven, Steffen Henningsgård og Finnleken. Av valsene sto Feragenvalsen, Røragenvalsen, Direktørvalsen og Va det je hell va det du, øverst på listen. Reinlendere og hoppvalser ble puttet innimellom, som lystige avstikere mellom dansene i tredelt takt.

De to trønderne i kompet var oppflasket med polsrytme, og den lærenemme Tore Løvgreen mestret takta som om han alltid hadde levd med den.

Som fersk kvartett fikk vi tidlig prøve oss på Glåmos, og der hørte vi flere godord om stilen vår. Det betydde mye, for Glåmos var et gammel-dansens mekka.

Det økte på med engasjementer, og repertoaret vokste. Rørosmusikken med de lange rekker av livate polsdanser slo an hvor vi enn kom. Men vi bød også på dansemelodier fra andre bygder, og ikke så helt få fra Sverige.

Folk skulle høre at det var «oss».

Jeg følte stort behov for å utvide repertoaret, og det var nærliggende å gjøre noe for at folk skulle høre det var «vi» som spilte. Min løsning ble at jeg komponerte mer, og med et så fremragende mannskap hadde jeg en unik sjanse.

De tradisjonelle danseformene – pols, vals, reinlender og hoppvals, eller galopp, ble fortsatt grunnstammen i repertoaret. Jeg prøvde nok å

Kvartettens faste besetning de siste 15 årene, Tore Løvgreen, trekkspill, Sven Nyhus, fele, Arne Sigurd Haugen, gitar og Martin Thue, bass. (Foto: Trond-Ole Haug)

unngå at gapet mellom det gamle og det nye skulle bli for stort, men i ettertid har jeg sett at det melodiske stoffet mitt også tok andre veier. Mange moduleringer til moll og parallelle tonerarter forklarer en del, men jeg la også inn fraser som lå nær gammel rørosmusikk. Dette sammen-satte repertoaret ble vårt kjennemerke, og responsen nådde ofte upåklagelige høyder.

I 1977 utga jeg mine første tretti komposisjoner på Musikk-Husets Forlag under tittelen «Fra Bergrosa til Trollsteget».

Bergrosa ble tidlig flaggskipet vårt, og har siden beholdt populariteten. Flere av de andre nye dansemelodiene ble også etterspurt fra dansegolvet, for eksempel Gulljenta, Vårbrus, Sangenuten, Halldalskongen, Livs vals, Hematt frå gru'om, Ball i Ottadalen, Fjell-Ljom, Bergstadvalsen, Den blåstemte, Felgubben frå Inntrøndelag, og Trollsteget.

Hardingfela måtte med

Det var klart at hardingfela egnet seg utmerket i samklang med trekkspillet. Den er et dobbeltgrep-sinstrument, og nettopp derfor også godt egnet i rørosmusikken. Når lyse klanger i en høystemt hardingfele trekker opp humøret i folk, og flere av de nye slåttene ble laget for den, slike som Den blåstemte, Skuddårsleken, Trollsteget, Dovregubben danser og Gilde i Jutulheimen. Disse slåttene går på sjeldnere felestiller, og best egnet på hardingfela. Når enkelte strenger blir stemt om, er det lettere å få fram andre typer finger-grep, og jeg har hatt moro av å utforske detaljer på det området.

Tore Løvgreen og de andre medspillerne

I hele denne tiden har Tore Løvgreens medvirking vært betydelig, ikke bare i registreringer av instrumentet, men også i unik evne til klangsammensetning og raffinement i samspill med fele. Musikken vår er krevende, men med Tores sjeldne lydhørhet har jeg hatt lykken av å spille sammen med en musiker og akkompagnatør av de sjeldne.

Mye står og faller med kompet, og uten deres suverene ytelse, hadde vi ikke kommet langt. Her har det vært noen skifter gjennom årene.

Bjørn Holmvik gikk etter et par år over i annen stilling, og Håkon Nilsen, landets mest kjente og

allsidige bassist, gikk inn i hans sted. Da han gikk bort i 1990, bare 66 år gammel, kom Martin Thue inn som ny, men erfaren bassist.

Jan Erik Kongshaug måtte etter hvert tone ned virksomheten på grunn av sin krevende rolle som lydingeniør, blant annet i Trondheim, og senere som grunnlegger og sjef for RainbowStudio i Oslo. Som den mest søkte lydtekniker i mange verdensdeler, og dertil være en så suveren gitarist, har Jan Eriks medvirkning satt dype spor etter seg, både musikalsk og lydmessig.

Arne Sandum var i noen år en viktig medspiller, delvis som gitarist, andre ganger som bassist

I de siste årene har Arne Sigurd Haugen vært kvartetens entusiastiske gitarist og humørsmitende medlem. Vi har også hatt gleden av andre musikere som vikarer i kompet, dessuten har vi fremstått som sekstett ved noen anledninger. Felespillerne Harald Gullikstad og Olav Nyhus var med oss på en av de tidligste plater, i et annet tilfelle frisket Arne Moslåtten opp med fløytespill.

På en sekstettinnspilling i 1997 var trekkspille-ren Oddvar Fingarsen og Åshild Breie Nyhus med, Åshild på fele og bratsj. Hun var også med på en av våre plater alt som 13-åring, da på fele og hardingfele.

En av de hittil siste innspillinger ble vinklet på en annen måte. Da kom Glåmos spellmannslag til Jan Eriks studio, og i utvalget av leker ble det også noe samspill med kvartetten. Året etter, i 2009, spilte vi dessuten inn «Bergroser og Frøsøminner», en CD der Jan Erik, Tore og jeg spilte sammen med Asmund og Ove Bjørken, og med Oddmund J. Finnseth på bass. I tidligere år medvirket vi også på flere plateinnspillinger i Arnt Haugens, og i Oddvar Nygaards prosjekter.

Blant de store begivenhetene var tildelingen av Spellemannsprisen i 1974, og i 1979. Til alt over-mål fikk jeg tildelt Hedersprisen under Spellemannsprisutdelingen i 1999, men den hadde referanse til mine innspillinger av 132 soloslåtter under tittelen «Pols i Rørostraktom».

Våre spilleferder

Jeg har satt opp en liste over de steder vi har spilt til dans, der vi også i noen tilfeller først var-mer publikum opp med en liten konsert. Listen er

noenlunde fullstendig, men rekkefølgen tilfeldig fordi vi verken skrev dagbok eller noterte. Ikke har vi ført opp antallet ganger vi var tilbake på de samme stedene heller. Vi er kanskje i nærheten om vi ganger antallet spillesteder med to!

Her er stedene: Naustdal, Førde, Hornindal, Surnadal, Oppdal, Vingrom, Dokka, Hov i Land, Fagernes, Etnedal, Gran, Tingvang, Rogne, Nystuen, Sundvollen, Nesbyen, Ål, Gol, Geilo, Skjåk, Lom, Vågå, Heidal, Hundorp, Harpefoss, Vinstra, Otta, Lalm, Kvam, Dovre, Sel, Gausdal, Fåvang, Hamar, Vallset, Elverum, Vang, Deset, Faldal, Solliå, Osen, Trysil, Engerdal, Tynset, Brekken, Aursund, Glåmos, Feragen, Røros, Trondheim, Verdal, Klæbu, Selbu, Levanger, Steinkjer, Målselv, Sarpsborg, Drøbak, Ås, Bærum, Oslo (mange steder), Bjørkelangen, Jessheim, Gardermoen, Kristiansand, Vågsøy, Rannes, Kragerø, Veggli, Kongsberg, Hokksund, Mjøndalen, Bø, Seljord, Tinn, Vinje, Rysstad, Sandnes, Stavanger, Karmøy, Etne, Bergen, Fana og Eidfjord.

På en riks-konsert – turné til Nord-Norge i 1977 spilte vi i Nordreisa, Sørreisa, Hasvik, Havøysund, Alta, Hammerfest, Mehamn, Vadsø og Kirkenes.

I Sverige har vi spilt i blant annet Mälarsalen, på Skansen var vi, i Smygehamn, Østersund, Ransäter, Leksand, Växjö, Gäteborg, Linköping, Falun og Bingsjö. I Danmark ble det Roskilde, og i Tyskland under en Oslo-uke i Kiel.

På spansk jord hadde vi engasjement på Lanzarote tre ganger, og på en av turene deltok Petter Andreas Røstad som Tore Løvgreens stedfortreder.

I Texas hadde vi også et oppdrag. Det kom i stand gjennom et større arrangement som Erik Bye og NRK sto i spissen for.

Det var alltid hyggelig å komme tilbake til steder der vi hadde spilt ofte, og helt spesielt var det å møte igjen folket på Lalm.

De som hadde oversikt kom til at vi spilte der i alt tretti ganger i årene fra 1970 til 1982. Idrettslaget sto som arrangør, og overskuddet på festene holdt til å bygge ny idrettsbane i bygden. Jeg tilegnet dem to melodier, galoppen Lalmingen og reinlenderen Ball i Ottadalen.

Høstfestene på Jomsborg i Solliå nå i de senere årene er et annet eksempel på enestående motta-

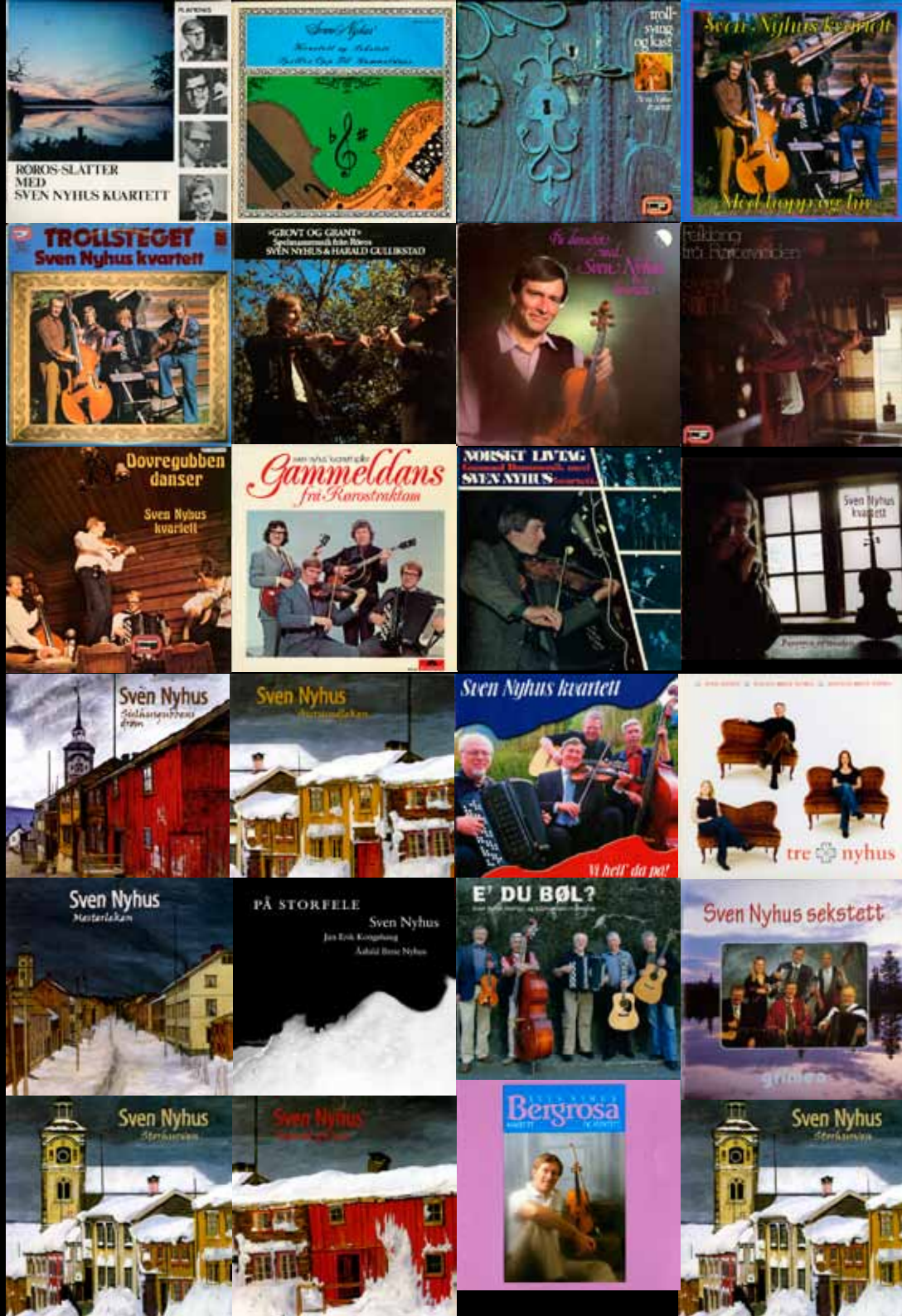
gelse og flotte fester, men fremst i skaren av dansere er det nok gudbrandsdølene som står.

Midt oppe i alt dette glemmer vi selvsagt ikke at vår aller viktigste arena har vært Norsk rikskringkasting. Programmene i radioens tidligere sendte gammeldansprogram ble det flest av, men denne utgivelsen viser også at vi hadde mange oppdrag i Fjernsynet.

Tidene forandres, og interessen for musikken vår kan være synkende. Det skjer samtidig med at vi etter 42 års karriere har begynt å gire lavere.

Men entusiasmen lever, og vi fortsetter med å se fram til noen av denne sommerens stevner også.

Med dette produktet inviterer vi dere inn i noen gløtt bakover i karrieren vår, og det beste jeg kan gjøre er å takke kvartetens øvrige musikere – takke for den fremragende ytelse hver enkelt har stor ære for, og som har bidratt til at livet mitt ble atskillig rikere.

REPERTOAR CD:

01. Gro-valsen, av Peder Nyhus 02:37
02. Kari Pers polska (trad.) 02:12
03. Gjetaren borti Bekkosa, reinlender (Sven Nyhus) 02:35
04. Ola Elven, pols (trad.) 02:07
05. Emigrantvalsen (bearb. Sven Nyhus) 03:29
06. Snusleppa, pols (trad.) 02:13
07. Feragenvalsen (trad.) 02:26
08. Reinlender etter Sven Pålsa (trad.) 01:59
09. Røragenvalsen (trad.) 02:25
10. Hinnes Nille, reinlender (bearb. Sven Nyhus) 02:49
11. Sven Pålsa leken, pols (trad.) 02:22
12. Sulhusgubbens reinlender (trad.) 02:35
13. Direktørvalsen (trad.) 02:22
14. Enkjerrleken, pols (Sven Nyhus) 02:15
15. Svenskvals i Brekken (trad.) 02:36

(totaltid: 37:08)

Opptak: Live fra Sollia Juni 2008

SVEN NYHUS KVARTETT:
 Sven Nyhus, fele
 Tore Løvgreen, trekkspill
 Arne Sigurd Haugen, gitar
 Martin Thue, kontrabass

REPERTOAR DVD:

BERGROSA – Gammeldans med Sven Nyhus kvartett gjennom 40 år. Format: 16:9

OPPTAKENE ER UTDRAG FRA FØLGENDE PROGRAM:

Spellemannprisen 1974 – Chateau Neuf (07:50)

– Prisutdeling og intervju v/Jon Anders Helseth
Amerikaturen, pols (trad.)
Halldalskongen, galopp (Sven Nyhus)

Gla'jazz på ramme alvor 1976 – NRK studio (02:10)

Gärdebylåten, gånglåt etter Hjort Anders Olsson

Lørdagslåt 1977 – Resturant Zhivago i Oslo (04:31)

Ringlender fra Røros (trad.)
Bockfars polska (Knis Karl Aronsson)

Spellemannprisen 1978 – Chateau Neuf (03:03)

Dovregubben danser, pols (Sven Nyhus)

Gåmaldans med nogo attåt 1980 – Ullevålseter i Nordmarka i Oslo (08:20)

18-åringen, reinlender (trad. etter Olav Mo)
Vals etter Jens Smed (trad.)
Lauvspretten, reinlender (Sven Nyhus)
Litjbrekkingen, pols (trad.)
Sulhusgubbens brurpols (trad. etter Ole Henriksen Sulhus)

Dans med oss! 1982 – Frognerseteren i Oslo (11:40)

Bergrosa, vals (Sven Nyhus)
Klemmet-Ola, ringlender (trad.)
Fjell-Ljom, pols (Sven Nyhus)
Hemmat frå gruvom, hoppvals (Sven Nyhus)
Sulhusgubbens ringlender (trad.)
Røragenvalsen (trad.)

Hæla i taket 1988 – Kinoen på Gardermoen Flystasjon (07:40)

Huldresving, pols (Sven Nyhus)
Vals etter Sjur Helgeland / Hilmar Alexandersen (trad.)
Stumpen, reinlender (Sven Nyhus)

Da Capo 1997 – NRK studio (08:05)

– Intervju v/Gunnvor Hals
Trollsteget, galopp (Sven Nyhus)

Halvbror til reven 1998 – NRK studio (10:05)

Mo-Anders, pols (trad.)
– Intervju v/Leiv Solberg
Felgubben frå Inntrøndelag, vals (Sven Nyhus)
På Larsen-sala, reinlender (trad.)

Spellemannprisen 1999 – Oslo Spektrum (04:00)

Annbjørg Lien tildeler Årets hederspris
(Åshild Breie Nyhus spiller 0:15)
– Je vet so væl ke di gamle sei (trad.)

Alle opptakene er hentet fra NRKs fjernsynsarkiv.

© NRK

BONUSSPOR. Format: 4:3

Sankthans på Jomsborg i Sollia, 2008 (13:25)

Sist i seng, reinlender (trad.)
Litjbrekkingen, pols (trad.)
Den frilynde, reinlender (Hans H. Geitvik)
Stakkars Per, hoppvals (trad.)
Funäsdalingen, pols (trad.)
Neimen om je ville, reinlender (trad.)

Opptak: Specto Norway.

© Specto Norway

På alle opptakene fra 1970-tallet og fra 1988 har SVEN NYHUS KVARTETT

følgende besetning:

Sven Nyhus, fele.
Tore Løvgreen, trekkspill.
Jan Erik Kongshaug, gitar.
Håkon Nilsen, kontrabass.
På opptakene fra 1980 og 1982 spiller Arne Sandum gitar.

På opptaket fra 1998 har SVEN NYHUS SEKSTETT

denne besetningen:

Sven Nyhus, fele.
Åshild Breie Nyhus, fele.
Tore Løvgreen, trekkspill.
Oddvar Fingarsen, trekkspill.
Arne Sigurd Haugen, gitar.
Martin Thue, kontrabass.

På opptaket fra 2008 har SVEN NYHUS KVARTETT

denne besetningen:

Sven Nyhus, fele.
Tore Løvgreen, trekkspill.
Arne Sigurd Haugen, gitar.
Martin Thue, kontrabass.

SVEN NYHUS QUARTET

Johan Falkberget's "bergrosen"

It's like this, Sven: Imagine, in the mountains, the first rays of morning sun shining on dewdrops that have formed on rocks overgrown with varicolored mosses and lichens – then there are "mountain roses"...

This was Johan Falkberget's answer in 1964, when I asked him what he meant by "bergrosa" in his novel "Den fjerde nattevakt" [The Fourth Night Watch].

He calls Gunhild Bonde, the heroine in the novel, a "mountain rose", as if he were comparing her to a flower in the mountains. I was intrigued by the double entendre in his answer, especially the image of rock overgrown with moss and lichen. But Falkberget passed away in 1967, and we had no further opportunity to talk about mountain roses. In 1970, in a radio interview, I made the mistake of saying that it was unnecessary to compose tunes, as there were already so many. The statement was poorly thought through, because by the following year I had written seven new tunes. The first one was not Bergrosa, but a waltz that I composed at the request of Anders Wivelstad, a longtime friend from home in Glåmos. Anders had moved to Ski (in southeastern Norway) and was planning a celebration there, at an old abandoned farm. For the occasion, he wanted a new waltz in the style associated with the Norwegian Gypsy/Traveler fiddler called "Karl-Fant". The waltz took form, was dedicated to him and named, with tongue in cheek, "N Karl Fant på Ski" [double-meaning: Karl-Fant "in Ski" or "on skis"].

This was my first composition.

"Gammeldans" takes off

"Why don't we get together a gang to play for "gammeldans" [old-time dance]?" asked contrabassist Bjørn Holmvik, at an orchestra rehearsal in Oslo in spring, 1969.

Asmund Bjørken's dance orchestra had ignited a rocket that was the start of period of intense popularity for this kind of music. Oddvar Nygaard's quartet followed along immediately afterwards. The Lindqvist brother's orchestra, cal-

led "Brødrene Lindqvist", had already set off a spark at Skansen, in Stockholm. "Gammeldans" clubs began to pop up in both Norway and Sweden.

I joined Holmvik for a walk one day in Oslo. He wanted me to meet a young electronics student and gifted accordionist named Tore Løvgreen who rented an apartment in town at the time. Tore was from Kongsberg and studied accordion with Arnt Haugen. He didn't know my music tradition, but when I heard him play I immediately wanted to get out my fiddle. The following day we invited another talented fellow to join us – Jan Erik Kongshaug – known also for his jazz guitar playing.

And thus we were a full quartet – the Sven Nyhus Quartet.

The same year, on June 21st, we were aired on a national radio program, and during the months that followed we worked on repertoire to meet our needs for a flood of engagements.

During this first period we played mostly tunes from my home tradition in the Røros area, including pols tunes such as Dalakopa, Sven Pålsaleken, Karolina Wicklund, Skott-Ola, Ola Elven, Steffen Henningsgård and Finnleken. Waltz tunes such as Feragenvalsen, Røragenvalsen, Direktørvalsen and Va det je hell va det du were high on the list. Reinlender and "hoppvals"/polka tunes in duple time were included as variation among dances in triple time.

Pols rhythms of the Trøndelag region were already familiar to both the guitarist and bassist, and Tore Løvgreen soon mastered these as if he too had grown up with them.

Early on, the new quartet played in Glåmos – at that time considered a "Mecca" for old-time dance – and local enthusiasm for our music helped pave the way to engagements elsewhere. We played more and more jobs and our repertoire grew. Lively traditional pols tunes from Røros were popular everywhere we went. Our repertoire also included tunes from other regions – also many from Sweden.

We wanted people to hear that it was “us”

I soon felt the need to expand our repertoire, and it was important to establish a characteristic “sound” for the ensemble. My solution was composition. And with such excellent musician colleagues, I found a unique opportunity to try out and develop new tunes.

Traditional dance tunes – for pols, waltz, reinlender and hoppvals/galopp – remained the foundation of our repertoire. I tried to avoid creating too great a gap between old and new, but looking back I see that my melodies took some new directions. I made use of motives common in older Røros music, but also included modulations, utilizing major, minor and parallel keys. This unique, composite sound and repertoire became characteristic for us, and response from our audiences was over-enthusiastic.

My first 30 compositions were published by Musikk-Huset in 1977, under the title *Fra Bergrosa til Trollsteget*. The waltz called *Bergrosa* became our flagship quite early and is still very popular. Other compositions from this period, such as *Gulljenta*, *Vårbrus*, *Sangenuten*, *Haldalskongen*, *Livs vals*, *Hematt frå gruvmom*, *Ball i Ottadalen*, *Fjell-Ljom*, *Bergstadvalsen*, *Den blåstemte*, *Felgubben frå Inntrøndelag* and *Trollsteget*, are still favorites among dancers.

Hardanger fiddle into the ensemble

It was clear that the timbre of Hardanger fiddle went well with the accordion. In addition, traditional playing on this unique Norwegian fiddle makes use of double-stop fingerings that are also commonly used in Røros fiddling. The light atmosphere created by the Hardanger fiddle’s high pitched, bright timbre inspired new compositions such as *Den blåstemte*, *Skuddårsleken*, *Trollsteget*, *Dovregubben danser* and *Gilde i Jutulheimen*. These tunes are played using special fiddle tunings (scordatura) that function extremely well on Hardanger fiddle. I have enjoyed experimenting with new tunings and fingerings on the instrument.

Tore Løvgreen and my other co-musicians

From the very start, Tore Løvgreen’s contribution to the ensemble has been considerable, not only in respect to his choice of registration, but also his unique sense for timbre and his subtle approach to playing along with fiddle. Our music is challenging, and thanks to Tore’s musicality and his keen attentiveness I have had the fortune of an exceptional musical partner and accompanist.

Dance music is dependent on good rhythm and without unique contributions from fine musicians on bass and guitar we would have been nowhere. A number of persons have participated in this role in the quartet over the years.

Bjørn Holmvik, our first bassist, moved eventually on to another job. Håkon Nilsen, Norway’s best-known, most all-around contrabassist replaced him. After Håkon passed away in 1990, Martin Thue arrived on the scene and filled the gap.

Jan Erik Kongshaug, our first guitarist, became increasingly occupied with sound engineering in Trondheim, and later in Oslo with his own *RainbowStudio*. An excellent guitarist and a sound engineer of international renown, Jan Erik’s participation in the ensemble has had a great influence on our recordings through the years.

Arne Sandum was a part of the group for several years, on guitar as well as bass.

More recently, Arne Sigurd Haugen, with his contagious sense of humor, has served as the ensemble’s enthusiastic guitarist. We have also had the pleasure of other occasional substitutes on bass and guitar, and have also worked on occasion as a sextet. Glåmos fiddlers Harald Gullikstad and Olav Nyhus participated on one of our early LPs. In a later production, Arne Moslåtten contributed on recorder.

In 1997 Oddvar Fingarsen (accordion) and my daughter Åshild Breie Nyhus (fiddle and viola) participated in a production. Earlier, at the age of 13, Åshild had contributed on a recording, playing fiddle and Hardanger fiddle.

In 2008, Glåmos spellmannslag [fiddlers’ club] joined the quartet in Jan Erik’s studio and recor-

ded part of a CD. In 2009, Jan Erik, Tore and I were joined by Asmund Bjørken (accordion), Ove Bjørken (fiddle) and Oddmund J. Finnseth (bass), to record a CD called “*Bergroser og Frøsøminner*”. We also collaborated in several recording projects in earlier years, with Arnt Haugen and Oddvar Nygaard’s ensembles.

Memorable occasions include receiving *Spellemannprisen* [Norwegian Grammy Award] in 1974 and 1979. In 1999, I received Award of Honor at the *Spellemannpris* ceremony for my solo recording of 132 tunes for a CD presenting *Pols i Rørostraktom*.

Sven Nyhus Quartet on the road

I have set up a list of the places we have played for dances, sometimes combined with a short concert. The following list is fairly complete, but the order is random, since we kept no diary on our tours. And I have not noted the number of times we have been invited back to play at the same place several times.

In general, in Norway, we have played in Naustdal, Førde, Hornindal, Surnadal, Oppdal, Vingrom, Dokka, Hov i Land, Fagernes, Etnedal, Gran, Tingvang, Rogne, Nystuen, Sundvollen, Nesbyen, Ål, Gol, Geilo, Skjåk, Lom, Vågå, Heidal, Hundorp, Harpefoss, Vinstra, Otta, Lalm, Kvam, Dovre, Sel, Gausdal, Fåvang, Hamar, Vallset, Elverum, Vang, Deset, Folldal, Sollia, Osen, Trysil, Engerdal, Tynset, Brekken, Aursund, Glåmos, Feragen, Røros, Trondheim, Verdal, Klæbu, Selbu, Levanger, Steinkjer, Målselv, Sarpsborg, Drøbak, Ås, Bærum, Oslo (various places), Bjørkelangen, Jessheim, Gardermoen, Kristiansand, Vågsøy, Ramnes, Kragerø, Veggli, Kongsberg, Hokksund, Mjøndalen, Bø, Seljord, Tinn, Vinje, Rysstad, Sandnes, Stavanger, Karmøy, Etne, Bergen, Fana and Eidfjord. In 1977 we did a concert tour in Northern Norway and played in Nordreisa, Sørreisa, Hasvik, Havøysund, Alta, Hammerfest, Mehamn, Vadsø in Kirkenes.

In Sweden, we have played in Mälarsalen and at Skansen (in Stockholm) as well as in Snygehamn, Østersund, Ransäter, Leksand, Växjö, Gøteborg,

Linköping, Falun and Bingsjö. We have visited Roskilde in Denmark, and Kiel, Germany, during Oslo-week there.

We have been engaged to play in Lanzarote three times. On one of these trips Petter Andreas Røstad substituted for Tore Løvgreen.

We also were invited to play in Texas, for a program involving Norwegian Broadcasting Corporation and Erik Bye.

It has always been a pleasure to make return visits over the years. This has especially true in the case of Lalm in Gudbrandsdalen. Those who have kept count claim that, between 1970 and 1982, we played for 30 dances here. The local athletic club sponsored the dances and profits went to build a new stadium. Two of my compositions are dedicated to the folks in Lalm: *Lalmingen*, (galopp/polka) and *Ball i Ottadalen* (reinlender).

Autumn dances at Jomsborg in Sollia in recent years are another example of fine events and excellent hospitality, but it is the folks in the Gudbrandsdal region who take the cake!

Last but not least, our most significant public arena over the years has been the Norwegian Broadcasting Corporation (NRK). Most of our programs were on radio, but the current production shows clearly that we also made many television appearances.

Times change, and interest in our music may be waning. Simultaneously, we find that after 42 years in the game, we are gearing down somewhat. However, our enthusiasm is still alive and we look forward to playing at festivals and dances this summer.

With this current production, we are happy to be able to share with you some of the memorable moments in our career over the years. Many thanks to my fellow quartet-musicians for their outstanding performance throughout the years, and for the part they have had in enriching my life.

Oslo, June 2011
Sven Nyhus

Sven Nyhus sekstett under innspillingen av «Grimen» i 1997. Samlet rundt orkesterleder Sven Nyhus er fra venstre Arne Sigurd Haugen, Åshild Breie Nyhus, Oddvar Fingarsen, Martin Thue og Tore Løvgreen. (Foto: Ole Johs. Brye)

DISKOGRAFI:

1970: Rørosslåtter med Sven Nyhus kvartett – LP
 1972: Gammeldans frå Rørostraktom. Sven Nyhus kvartett – LP
 1973/2006: Med hopp og hiv. Sven Nyhus kvartett – LP/CD
 1974: Sven Nyhus kvartett og sekstett spiller opp til gammeldans – LP
 1975: Grovt og grant. Spelmansmusikk frå Røros. – LP
 1976: Trollsteget. Sven Nyhus kvartett – LP
 1976: Trollsving og kast. Sven Nyhus kvartett – LP
 1977: Felklang frå Rørosvidden. Sven Nyhus solo – LP
 1977: Norsk livtag. Sven Nyhus kvartett – LP
 1978: Dovregubben danser. Sven Nyhus kvartett – LP
 1981: På dansefot. Sven Nyhus kvartett – LP
 1984/1991: Bergrosa. Sven Nyhus kvartett og kvintett – LP/CD

1988: Skuddårslek med Sven Nyhus kvartett og Åshild Breie Nyhus, fele – CD
 1997: Grimen – Sven Nyhus sekstett – CD
 1999: Bergrosa og Smeden. Sven Nyhus kvartett. – CD
 Det beste fra 1970- og 80-årene
 1999: Pols i Rørostraktom Boks med 5 CD-plater – 132 polsdanser – CD
 2004: Vi hell' da på! Sven Nyhus kvartett – CD
 2005: Tre Nyhus. Sven Nyhus, Åshild Breie Nyhus og Ingfrid Breie Nyhus – CD
 2007: E'du bøl? Sven Nyhus kvartett og Glåmos spellmannslag – CD
 2010: På storfele. Sven Nyhus, Jan Erik Kongshaug og Åshild Breie Nyhus – CD

BIBLIOGRAFI:

Han har gitt ut fire større slåttesamlingar :
 «Pols i Røros-tradisjon» i 1973
 «Felklang på Rørosmål» i 1983
 «Grieg-slåttene» i 1993
 «Lyarlåttene i Valdres» i 1996

Sammen med professor Bjørn Aksdal har han også gitt ut læreverket «Fanitullen», en innføring i norsk og samisk folkemusikk, Universitetsforlaget i 1993.

Hilmar Alexandersen – spelemannen og slåttene.
 År: 2003
 Bok og 175 slåtter nedtegnet på noter.

«Ha' dokk hørd nå' viller» – Glåmos Spellmannslag og polsarven
 Bokutgivelse til Landskappleiken på Røros i 2005.

Andre utgivelser på noter:

1. Slåtter for to hardingfele, 16 slåtter bearbejdet og tilrettelagt av Sven Nyhus.
2. Slåtter for unge felespillere, tre felestemmer med besifring. Separate 2. og 3. stemmer.
3. 20 valser etter Karl Fant. Opptegnet og arrangert med besifring for to fele.
4. Skuddårsleken og andre gammeldanskomposisjoner. For 2 fele/hardingfele og trekkspill.
5. Fra Bergrosa til Trollsteget. 30 gammeldanskomposisjoner for fele/hardingfele med besifring.
6. Dovregubben danser. 15 gammeldanskomposisjoner for fele/hardingfele med besifring.
7. Tre komposisjoner for hardingfele solo. Originalkomposisjoner av Sven Nyhus.
8. Gro-valslen og andre slåtter etter Peder Nyhus. Arrangert for to fele.
9. Varme glør – 20 gammeldanskomposisjoner for fele
10. Fint lag – 8 gammeldanskomposisjoner
11. Bergrosa og andre gammeldanskomposisjoner. I alt 13 slåtter.
12. Bergrosa – arrangert for orgel og klaver.

Alle hans komposisjoner er utgitt på noter hos Musikk-Husets Forlag A/S.

Redaktør: Gunn Sølvi Gausemel, NRK.
Prosjektledere: Sven Nyhus og Arne Sigurd Haugen.
DVD-authoring: Ole Christian Vatland, NRK.
CD-produksjon: RainbowStudio AS
Grafisk design: Eva Karlson.
Foto omslag: Sverre Bergli, 1981.
Engelsk oversetting: Mary Barthelemy.

Opptak: NRK fjernsynsarkivet.
Opptak bonusspor: Specto Norway w/Geir Olav Slåen og Henrik Slåen. Tilrettelegging ved Bjørn Brænd. Redigering: Rudi El-Sayed Moustafa. Lyd CD-produksjon og bonusspor:
Lydopptak: Syver M. Frøislie, RainbowStudio as. Lydmiks: Jan Erik Kongshaug, RainbowStudio AS.

Ansvarlig utgiver: ta:lik.

Økonomisk støtte:
Norsk kulturråd.
Rådet for folkemusikk og folkedans.
Rørosbanken.
Bergstadens vel.
Røros kommune.

ta:lik

TA86CD ©Talik 2011 info@talik.no www.talik.no

NORSK
KULTURRÅD